

RG.061.2.2019/2021.WO

Pan
lek. med. Grzegorz Hudzik
Śląski Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny
ul. Raciborska 39
40-074 Katowice

dotyczy: uzgodnienie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku.

Zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 2 oraz na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.247 t.j.) zwracam się z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku* (dalej: *Strategia*).

Uzasadnienie

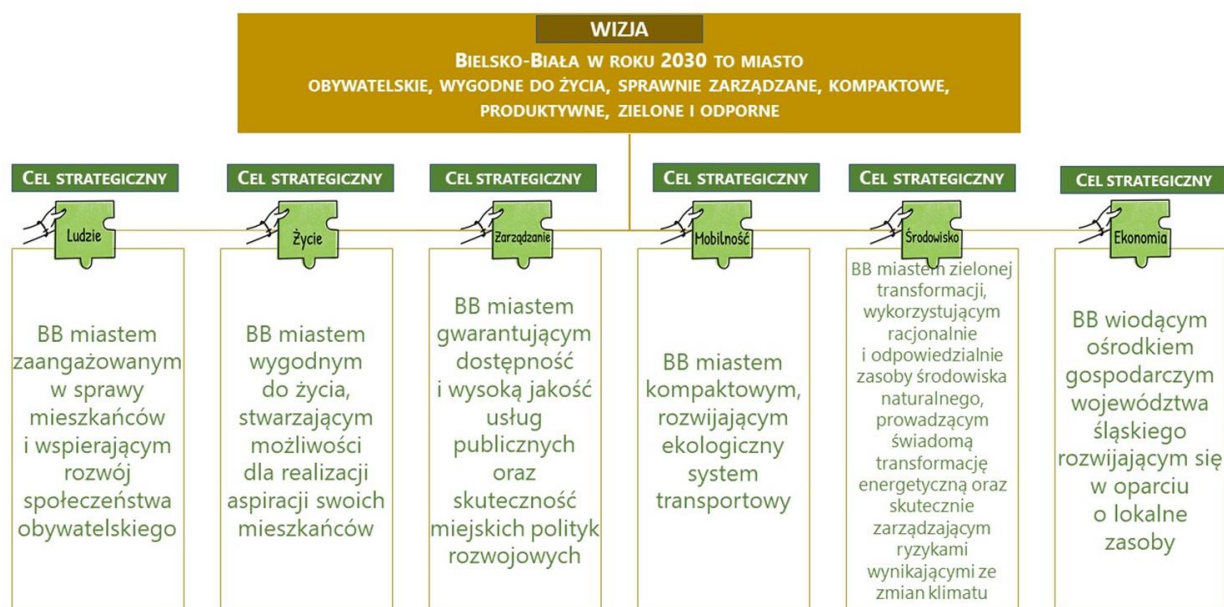
Projekt *Strategii* został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2021.1057 t.j.) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020.713 t.j.). Jest dokumentem wyznaczającym ogólne ramy dla późniejszego wykonania przedsięwzięć/projektów/inwestycji planowanych do realizacji na obszarze Miasta przez różne podmioty, np: miejskie jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców, inwestorów prywatnych, uczelnie wyższe, itp., które planują ich wykonanie we własnym zakresie. Opracowanie przez miasto Bielsko-Biała *Strategii* daje projektodawcom możliwość ubiegania się o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 (RPO WSL), Miastu natomiast pozwala na zwiększenie zaangażowania partnerów lokalnych w działania mające na celu rozwój infrastrukturalno-przestrzenny z poszanowaniem środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego oraz aktywizację społeczno-gospodarczą obszarów miejskich.

Przesłankami przemawiającymi za brakiem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Strategii* są:

- 1) **charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** – strategia rozwoju gminy zalicza się do projektów dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 1) ww. ustawy, przy czym działania objęte przedmiotowym opracowaniem mają charakter lokalny, gdyż będą realizowane w granicach administracyjnych jednej gminy – Bielsko-Białej i nie wywierają znaczącego, negatywnego wpływu na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, co stanowi o możliwości odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Strategia jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, które za pomocą wyznaczonych w niej celów mają pozwolić na osiągnięcie stanu pożądanego, przedstawionego w wizji rozwoju Bielska-Białej w 2030 roku.

Ze względu na to, że cele strategiczne mają charakter ogólny zostały one doprecyzowane poprzez kierunki działań, możliwe do realizacji w perspektywie do 2030 r. w następujących obszarach:

Wizja, cele, kierunki działania i przedsięwzięcia strategiczne zawarte w projekcie Strategii nie kolidują z polityką ochrony środowiska i zasad zrównoważonego rozwoju, natomiast w znacznej części mogą sprzyjać ich wdrażaniu w pośredni lub bezpośredni sposób.

a) **stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć** – dokument ten nie określa szczegółowych zadań inwestycyjnych, natomiast wyznacza kierunki działań strategicznych w ramach ww. celów (za wyjątkiem inwestycji kluczowych, które zostały wymienione z nazwy, a ich realizacja w istotny sposób powinna wpłynąć na osiągnięcie wizji Miasta w 2030 roku). W związku z powyższym, dokument nie wyznacza szczegółowych ram dla późniejszej realizacji zadań mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Działania infrastrukturalne o charakterze inwestycyjnym określone w *Strategii* będą realizowane wyłącznie na terenie obszaru położonego w granicach gminy Bielsko-Biała. Ponadto wskazane działania i kierunki stanowią jedynie koncepcję zamierzeń, a ich skonkretyzowanie nastąpi na etapie wykonania. W przypadku realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko wnioskodawca/inwestor będzie zobowiązany do uzyskania uprzednio decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przedmiotowe działania mają na celu ożywienie społeczno-gospodarcze miasta Bielska-Białej i ich realizacja nie spowoduje negatywnego wpływu na środowisko. Zadania będą realizowane z najwyższą ostrożnością i poszanowaniem środowiska naturalnego, uwzględniając przepisy prawa, konsultacje, opinie i analizy lokalizacji oraz wpływu funkcjonowania inwestycji na zdrowie i życie

ludzi oraz środowisko naturalne.

Opisane powyżej planowane działania są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy, m.in. środowiskowe i służą ich niwelowaniu.

- b) **powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach** – przyjęte cele, a tym samym zaplanowane do realizacji działania w *Strategii* zostały określone z uwzględnieniem dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
 - Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

- c) **przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska** – zrównoważony rozwój, definiuje się jako rozwój społeczno-gospodarczy, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń. Wskazane w *Strategii* działania ściśle korelują z założeniami zrównoważonego rozwoju w aspekcie ochrony środowiska oraz wypełniają zobowiązania w stosunku do regulacji prawnych Unii Europejskiej. Oczekiwany rezultatami zaprojektowanej interwencji publicznej w obszarze Środowisko są:

- lepsza ochrona zasobów przyrodniczych;
- poprawa jakości powietrza w mieście;
- obniżenie zużywanej ilości energii w sektorze mieszkalnictwa i przedsiębiorstw;
- poprawa efektywności gospodarowania odpadami komunalnymi;
- redukcja poziomu hałasu w mieście;
- zwiększona świadomość ekologiczna mieszkańców;
- wzrost zdolności retencyjnej miasta, w tym małej retencji.

- d) **powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska** – w *Strategii* wskazano obszar Środowisko jako jeden z sześciu Obszarów, które determinować będą rozwój Bielska-Białej w perspektywie roku 2030. Ochrona środowiska naturalnego, transformacja energetyczna oraz przeciwdziałanie skutkom kryzysu klimatycznego to zagadnienia, których zagospodarowanie wymaga strategiczny interes Bielska-Białej. Zróżnicowane zasoby przyrodnicze przesądzą o wyjątkowości Bielska-Białej, nie tylko jako miejsca zamieszkania, ale również jako przestrzeni oferującej szeroką paletę możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców oraz turystów. Jednocześnie zasoby te stanowią jedną z przewag konkurencyjnych Miasta wpływających na jego rozwój gospodarczy. Mając na uwadze ową dwoistą rolę zasobów przyrodniczych w funkcjonowaniu Bielska-Białej, konieczne staje się wypracowanie takiego modelu zarządzania nimi, który z jednej strony zapewni ich ochronę oraz racjonalne użytkowanie, zaś z drugiej, przy respektowaniu zasady zrównoważonego rozwoju, pozwoli na ich włączenie w procesy rozwojowe.

W *Strategii* w perspektywie 2030 r., zaplanowano szereg działań prowadzących do rozwiązania problemu niskiej jakości powietrza w Bielsku-Białej. Niepodjęcie działań w tym zakresie będzie skutkowało nie tylko negatywnymi skutkami dla zdrowia mieszkańców, obniżeniem jakości życia w Mieście, ale również zahamowaniem jego dalszego rozwoju. Dlatego też interwencja publiczna opisana w *Strategii* będzie koncentrować się na działaniach zmierzających do ograniczenia poziomu zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza w postaci niskiej

emisji), których głównymi źródłami są sektor komunalno-bytowy oraz transport. Jednocześnie wdrażane będą przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności w zakresie ochrony powietrza.

Konsekwencją zaplanowanych w *Strategii* działań w zakresie transformacji energetycznej będzie nie tylko poprawa jakości powietrza, ale również obniżenie kosztów wytwarzania energii. Oba cele planuje się osiągnąć poprzez zwiększenie udziału ekologicznych źródeł energii w bilansie energetycznym Miasta oraz systematyczne podłączanie budynków do miejskiego systemu ciepłowniczego przy jednoczesnym zwiększaniu ich efektywności energetycznej. Skuteczność tych działań będzie wspierana poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii gwarantujących efektywne wytwarzanie, dystrybucję oraz wykorzystanie ciepła i energii.

W perspektywie 2030 r. podejmowane będą również działania na rzecz ograniczenia hałasu w Mieście, generowanego zwłaszcza przez transport i przemysł. Co istotne, działania w tym zakresie podejmowane będą na obszarze całego Miasta, gdyż zjawisko to znacząco obniża zarówno komfort zamieszkania, jak i chęć mieszkańców oraz gości do korzystania z miejskiej oferty spędzania czasu wolnego.

W ciągu najbliższej dekady w Bielsku-Białej konsekwentnie wdrażane będą przedsięwzięcia prowadzące do zamknięcia obiegu gospodarki odpadami. W tym celu podejmowane będą działania ukierunkowane na przywrócenie do ponownego wykorzystania możliwie największej oraz racjonalnie uzasadnionej ilości odpadów, co z kolei umożliwi zastąpienie nimi surowców pierwotnych w procesach produkcyjnych. Zgodnie z tym podejściem, pozostałości po przetworzeniu odpadów, których nie można poddać recyklingowi, będą trafiać w pierwszej kolejności do odzysku termicznego. Dlatego też w ramach *Strategii* przewidziano inwestycję dotyczącą budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów (ekospalarni) mającą na celu energetyczne wykorzystanie odpadów w układzie wysokosprawnej kogeneracji. Art. 157 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2021.779 t.j.) nakazuje osiągnięcie poziomu termicznego przekształcania odpadów o jak najmniejszej szkodliwości dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Spalarnie odpadów oraz współspalarnie odpadów są projektowane, budowane, wyposażane i użytkowane w sposób zapewniający osiągnięcie poziomu termicznego przekształcania odpadów, przy którym ilość i szkodliwość dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, odpadów i innych emisji powstających wskutek termicznego przekształcania odpadów będzie jak najmniejsza. Dla tego typu inwestycji już na początkowym etapie procesu inwestycyjnego, w drodze decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 oraz art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko) ustanawiane są środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Jednocześnie kontynuowane będą działania zachęcające mieszkańców i przedsiębiorców do segregacji odpadów oraz ograniczające ich powstawanie.

Systematycznie zwiększana będzie odporność Bielska-Białej na zmiany klimatyczne. W tym celu realizowane będą przedsięwzięcia, związane w szczególności z rozwojem wysokiej jakości zielonej i błękitnej infrastruktury, prowadzące do przeciwdziałania oraz ograniczania negatywnych skutków suszy, zjawiska miejskiej wyspy ciepła oraz nagłych i gwałtownych zjawisk pogodowych, w szczególności w postaci deszczy nawalnych. Skuteczność działań w tym

zakresie przyczyni się nie tylko do zwiększenia jakości i bezpieczeństwa życia w Mieście, ale również ograniczy koszty związane z usuwaniem szkód spowodowanych przez negatywne zjawiska atmosferyczne.

- 2) **rodzaj i skala oddziaływania na środowisko** - charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem ze względu na ogólny charakter dokumentu strategicznego nie jest możliwy do określenia. Na etapie realizacji konkretnych inwestycji projektodawca/inwestor będzie zobowiązany do uzyskania stosownych zezwoleń, dokonania uzgodnień w tym w zakresie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
 - a) **prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań** – ze względu na ogólny charakter dokumentu trudno oszacować prawdopodobieństwo występowania oddziaływań. Na tym etapie wydaje się niewielkie. Realizacja zadań wskazanych w dokumencie będzie rozłożona w czasie i przestrzeni. Oddziaływanie będzie miało charakter krótkoterminowy, a uciążliwości mogą wynikać jedynie z prowadzonych robót, np. hałas spowodowany czasowym wykorzystaniem sprzętu czy maszyn w fazie realizacji inwestycji. Po zakończeniu inwestycji wystąpi oddziaływanie wtórne: poprawa ładu przestrzennego oraz ogólnej estetyki obszaru gminy.
 - b) **prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych** – nie przewiduje się możliwości wystąpienia skumulowanego oddziaływania na środowisko w trakcie realizacji, jak i eksploatacji zrealizowanych inwestycji, a także oddziaływań transgranicznych przedsięwzięć ujętych w *Strategii*.
 - c) **prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska** – nie przewiduje się możliwości wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Aby zapewnić jak najmniejszą ingerencję zaplanowanych inwestycji w środowisko przyrodnicze, w trakcie realizacji prac przestrzegane będą obowiązujące normy i przepisy w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego oraz przepisy BHP, a także zapewniona zostanie ochrona dla osób oraz własności.
- 3) **cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:**
 - a) **obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu** – *Strategia* jest dokumentem obejmującym teren całej gminy, w tym obszary o ważnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego, tj. zabytki oraz obszary o szczególnych właściwościach naturalnych. Obowiązek uzgadniania wszelkich prac inwestycyjnych w ww. strefie ze służbami Wojewódzkiego czy też Miejskiego Konserwatora Zabytków eliminuje ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu inwestycji planowanych do realizacji na tym obszarze na zachowanie dziedzictwa kulturowego. Prace związane z realizacją projektów zostaną przeprowadzone w sposób wywierający minimalny wpływ na środowisko przyrodnicze. Ponadto należy zauważyć, że w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”*- w rozdziale dot. tzw. Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) — obszary cenne przyrodniczo, Bielsko-Biała zostało zaklasyfikowane pod względem walorów przyrodniczych do kategorii II (przeciętne).
 - b) **formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym** – na terenie gminy Bielsko-Biała występują następujące obszary chronione:

parki krajobrazowe

- Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego
- Park Krajobrazowy Beskidu Małego

obszary Natura 2000

- Beskid Śląski
- Beskid Mały

użytki ekologiczne

- Żabiniec
- Zbiornik Weldoro

zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

- Dolina Wapienicy
- Cygański Las
- Gościnną Dolina
- Sarni Stok

rezerваты przyrody

- Stok Szyndzielni
- Jaworzyna

pomniki przyrody

- w liczbie 63

Planowane w *Strategii* działania dotyczące m.in. obszarów chronionych zostały określone w zakresie lokalnych Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), a konkretnie w ramach OSI dla systemu zieleni Miasta. Podstawowym celem wyznaczenia OSI dla systemu zieleni Miasta jest odbudowa jego ciągłości. Najważniejszym elementem warunkującym osiągnięcie tego stanu jest przepływająca przez centrum rzeka Biała, stanowiąca południkową oś Miasta. Jest to równocześnie ponadlokalny korytarz ekologiczny pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo położonymi na południu Miasta, tj. Beskidem Śląskim i Beskidem Małym, a położonymi na północy Stawami Komorowickimi i dalej doliną Wisły. W Białej mają ujście liczne potoki przepływające przez Miasto. Rzeka wraz z dopływami to także ciągi korytarzy ekologicznych, pozwalające na swobodną migrację gatunków roślin i zwierząt. Oprócz Białej ważnymi elementami systemu zieleni są: dolina rzeki Wapienica oraz doliny potoków stanowiących dopływy Białej. Istotnymi elementami świadczącymi o wysokich wartościach przyrodniczych systemu zieleni są obszary objęte ochroną prawną oraz proponowane do objęcia ochroną lub inne cenne przyrodniczo tereny, stanowiące ostoje chronionych gatunków i siedlisk, które nie zostały dotychczas zwaloryzowane przyrodniczo.

Przykładowe działania, w ramach ww. lokalnego OSI będą realizowane m.in. poprzez:

- wykupy terenów w celu ochrony oraz udostępnienia w formie oferty dydaktyczno-edukacyjnej terenów prawnie chronionych oraz proponowanych do objęcia taką ochroną,
- nasadzenia,
- usuwanie obcych, inwazyjnych gatunków roślin,
- czynną ochronę przyrody, np. budowa przepustów dla zwierząt,
- renaturyzację fragmentów cieków wodnych,
- rewitalizację dolin rzek i potoków,

Wśród oczekiwanych rezultatów prowadzonych działań są m.in.:

- poprawa funkcjonowania siedlisk,
- wzmocnienie różnorodności biologicznej,
- zwiększenie retencji,
- zmniejszanie zanieczyszczenia powietrza

W związku, z tym, że projekt *Strategii* spełnia wymóg określony w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U.2021.247, z późn. zm.), wnioskuję o uzgodnienie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu przedmiotowego dokumentu.

Sprawę prowadzi starszy specjalista Witold Olszanicki. Dodatkowe informacje można uzyskać przez adres e-mail: witold.olszanicki@um.bielsko-biala.pl lub pod numerem telefonu 33 4971 481.

Załączniki:

1. Projekt „Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku”.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Aa